

2013-09-02

Till
Näringsdepartementet

Angående Europeiska kommissionens revidering av riktlinjer för finansiering av flygplatser (dnr. N 2013/3391/MK)

Kommunikationspolitiska rådet är ett gemensamt organ för Kommunförbundet Norrbotten och Norrbottens läns landsting för strategiska diskussioner och agerande rörande transporter och infrastruktur i länet.

Bakgrund

År 2005 antog Europeiska kommissionen gemenskapens riktlinjer för finansiering av flygplatser och för statliga igångsättningsstöd för flygbolag med verksamhet vid regionala flygplatser i syfte att fastställa regler för godkännande av offentlig finansiering av flygplatser och flygbolag enligt EU:s regler om statligt stöd.

2005 års riktlinjer föregicks av riktlinjer om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget och artikel 61 i EES-avtalet om statligt stöd inom luftfartssektorn. Dessa riktlinjer antogs av kommissionen 1994 i samband med liberaliseringen av marknaden för luftfartstjänster i syfte att sörja för lika villkor för alla luftrafikföretag.

Sedan år 2011 pågår ett arbete vid Europeiska kommissionens DG Konkurrens med översyn av 1994 och 2005 års riktlinjer. Hur omfattande förändringar av nuvarande regler kommer att bli är inte klart. Det har inte offentliggjorts någon officiell tidtabell för när riktlinjerna ska presenteras och när beslut ska fattas annat än att Europeiska kommissionen vill att hela moderniseringspaketet ska avslutas under år 2013.

Kommunikationspolitiska rådets synpunkter

Kommunikationspolitiska rådet i Norrbotten framför härmed våra synpunkter med anledning av ett antal förslag som väntas från EU-kommissionen avseende driftstöd till regionala flygplatser. Vi är mycket oroade mot bakgrund av den diskussionen som vi uppfattat pågår inför kommande förslag om nya riktlinjer. Om detta förslag skulle innefatta dramatiska förändringar avseende möjligheten att understödja icke-statliga flygplatser med offentliga medel även i mer perifera delar av den Europeiska Unionen, skulle resultatet vara en direkt avveckling av huvuddelen av våra icke statliga flygplatser. Det vore ett dråpslag mot vår regions möjlighet att själva kunna säkerställa nödvändiga nationella kommunikationer samt rimliga kopplingar till andra länder.

I Norrbotten finns idag fem flygplatser med reguljär passagerartrafik. Av dessa är två statliga (Luleå och Kiruna) och tre icke-statligt ägda (Arvidsjaur, Gällivare och Pajala). De icke

statligt ägda flygplatserna kan komma att beröras av det förslag till riktlinjer som Kommissionen nu förbereder.

Kommunikationspolitiska rådet har förstått att kommissionen upplever att det inom EU finns exempel på snedvriden konkurrens mellan flygplatser, till följd av att vissa flygplatser kan få offentliga medel. Detta kan vara ett faktum i de delar av EU som har betydligt kortare avstånd och betydligt större passagerarunderlag. I norra Sverige är situationen helt annorlunda vilket kräver ett särskilt hänsynstagande.

Eftersom de regionala flygplatserna är ensamma inom sina respektive geografiska områden kan det offentliga stöd som finns inte snedvrیدا någon konkurrens mellan flygplatser! Stödet från staten har dessutom viss utjämnande effekt mellan olika regioner vilket kan vara helt avgörande för många regioner och kommuner, framför allt i norra Sveriges inland.

Kommunikationspolitiska rådet förutsätter att de tre icke statligt ägda flygplatserna i Norrbotten, som samtliga har under 200 000 passagerare per år, av Sverige kommer fortsättningsvis att klassas som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, ”SGEI” (Service of General Economic Interest) enligt kommissionens terminologi. Detta kräver alltså ett agerande från den svenska regeringen. Flygplatserna skulle då inte omfattas av de föreslagna reviderade riktlinjerna för stöd till regionala flygplatser. Skulle Sverige inte klassa dessa regionala flygplatser som SGEI vore det förödande för näringslivets och medborgarnas möjligheter att bidra till tillväxt, levande landsbygd och ytterst sett svenskt och europeiskt välstånd.

De flygplatser som finns i norra Sverige bidrar var och en till att skapa förbättrad regional tillgänglighet och ökade möjligheter att minska avstånden till övriga delar av Sverige och vidare ut i världen. Kommunikationerna är generellt en överlevnadsfaktor för det lokala näringslivet i områden med stora avstånd till marknader och kompetens och det är även viktigt för medborgarna att ha tillgång till långväga resande utan orimlig uppoffring. Flyget bidrar till att företagande kan bedrivas med någorlunda rimliga förutsättningar. Flyget och flygplatserna betyder också mycket för den omfattande och stadigt växande besöksnäringen i norra Sverige. Norrlands inland saknar i stort sett möjlighet till personresande med tåg samtidigt som bil- och bussförbindelser inte är ett realistiskt alternativ för långväga resor.

Kommunikationspolitiska rådet förutsätter därför att regeringen under den framtida processen kommer att säkerställa möjligheten för mindre flygplatser att bestå och utvecklas genom att det offentliga stödet till flygplatserna får behållas!

För kommunikationspolitiska rådet

Karl Petersen
Ordförande
Kommunförbundet Norrbotten

Kent Ögren
Landstingsstyrelsens ordförande
Norrbottnens läns landsting